

“De symptomen behandelen is niet meer voldoende. We hebben nood aan een grondige aanpak”. GIBBIS doet een dringende oproep om de financiële gezondheid van de ziekenhuissector met zorg te behandelen

De MAHA-studie (*Model for Automatic Hospital Analyses*) van Belfius toont het aan: de financiële situatie van de algemene ziekenhuizen, die al kwetsbaar was voor de COVID-19-crisis, is in gevaar. Bijna één op de drie ziekenhuizen draait met verlies, de anderen hebben slechts een kleine marge. Na de COVID-19-crisis, waarbij de ziekenhuizen financieel werden ondersteund door de regering, moeten ze nu het hoofd bieden aan de inflatie en het personeelstekort. In deze onzekere tijden pleit GIBBIS ervoor om niet enkel genoeg te nemen met een behandeling van de symptomen. De financiële gezondheid van de ziekenhuizen vereist een grondige aanpak op korte en middellange termijn. Enkel op die manier kan de ziekenhuissector kwaliteitsvolle zorg blijven aanbieden, toegankelijk voor alle patiënten.

Zoals elk jaar buigt de MAHA-studie zich over de kernindicatoren van de ziekenhuissector. De vaststellingen zijn identiek als vorige jaren: **bijna één op de drie algemene ziekenhuizen draait met verlies**, de rest bevindt zich in een erg kwetsbare situatie. Sinds 2020 **hebben de overheden aanzienlijke budgetten vrijgemaakt** om o.a. de ziekenhuizen te ondersteunen tijdens de coronacrisis, het aanbod in de geestelijke gezondheidszorg in Brussel te versterken en de attractiviteit van het zorgberoep te verhogen. Dankzij deze inspanningen werden de **noodsituaties opgevangen** en werd er **geïnvesteerd in de attractiviteit van het zorgberoep**. Dit zorgde echter niet voor een **structurele verbetering van de financiële draagkracht van de ziekenhuizen**.

Vandaag wordt de sector meer dan ooit geconfronteerd met **belangrijke uitdagingen**: het financieringssysteem moet grondig worden hervormd, de kosten voor energie en materialen zijn exponentieel gestegen en de inflatie heeft een grote impact op de lonen en de werkingskosten van de ziekenhuizen (zie cijfers hieronder).

Met dit in het achterhoofd, doet GIBBIS een **dringende oproep opdat de overheid zorgt draagt voor de financiële gezondheid van de ziekenhuissector**. Op korte termijn, om de ziekenhuizen overeind te houden, vraagt GIBBIS om **aangepaste ondersteuning zodat de instellingen het hoofd kunnen bieden aan de stijgende energiekosten**. De steun die al verleend werd voor het 1^e semester van 2023 moet worden geëvalueerd, verlengd en versterkt. GIBBIS dringt er ook op aan dat de **indexering van de erelonen versneld kan worden toegepast**. Momenteel wordt deze indexering met anderhalf jaar vertraging doorgevoerd, wat zwaar weegt op de financiën van de ziekenhuizen. De federatie stelt daarnaast ook voor om een **bijkomend budget van € 45 miljoen** te voorzien voor de Brusselse ziekenhuisinstellingen om **in te zetten op energie-efficiëntie en het verkleinen van de ecologische voetafdruk**. Op langere termijn zou GIBBIS de garantie

willen verkrijgen dat de legitieme kosten van de ziekenhuizen volledig zullen worden gedekt. De federatie staat positief tegenover de projecten in het kader van de financieringshervorming van de ziekenhuizen, maar benadrukt het belang van overleg met alle spelers van de sector en van het samenvallen van de maatregelen: de hervormingen en de herfinanciering van de ziekenhuisbudgetten moeten gelijklopen.

Ten slotte moet er ook ingezet blijven worden op het versterken van de **attractiviteit van het zorgberoep**. Dit is een punt dat de federatie nauw aan het hart ligt. Dankzij het Zorgpersoneelsfonds werden er al 3.000 banen gecreëerd, maar er is nog steeds sprake van een **aanzienlijk personeelstekort aan het bed van de patiënt**. Dit komt vooral door de stijging van de absentiegraad ten gevolge van de extreme druk waaronder de sector geleden heeft tijdens de coronacrisis. In Brussel bemoeilijken ook de vereisten op het vlak van tweetaligheid en mobiliteit de aanwerving van nieuwe personeelsleden. De financiering van bepaalde maatregelen, zoals de **verhoging van de verplaatsingsvergoedingen**, is één van vele elementen die de attractiviteit van het beroep zouden kunnen verhogen.

Voor GIBBIS is het duidelijk: de gezondheidszorg moet voor de overheden een **prioriteit blijven op budgettair vlak**. Er zijn structurele investeringen nodig om de financiële gezondheid van de ziekenhuizen te vrijwaren. Enkel op die manier kan de ziekenhuissector **kwaliteitsvolle zorg** blijven aanbieden, **toegankelijk voor alle patiënten**.

Kerncijfers

Inflatiecrisis

- **Energiekosten:** + 61% op 1 jaar tijd (1^{er} semester 2021 – 2022). Evolutie gasprijs (begin 2021 – eind 2022): verzesvoudigd, evolutie elektriciteitsprijs (begin 2021 – eind 2022): verdrievoudigd
- **Bouwkosten:** + 25% tussen nov. 2021 en nov. 2022
- **Loonindexering:** tussen begin 2022 en eind 2023: 15,64%. Indexering van de ontvangsten uit erelonen in dezelfde periode: 8,93%. De erelonen zijn goed voor 40% van het omzetcijfer van de algemene ziekenhuizen (€ 7,1 Mia).
- **Vacante betrekkingen:** 4.690 VTE's eind 2021 (+ 36% in twee jaar tijd)

Specifieke kenmerken van de Brusselse ziekenhuissector

- Noodzakelijke investeringen in duurzame ontwikkeling in de Brusselse ziekenhuizen in 2023 en 2024: € 45 Mio
- 35% van de patiënten zijn afkomstig uit een ander gewest
- 34,9% van de Brusselse bevolking loopt het risico om in de armoede terecht te komen (het nationale gemiddelde bedraagt 19,4%), wat zorgt voor grote noden inzake gezondheidszorg

Contactpersoon pers: Dieter Goemaere – GSM 0477/24.91.61 – dieter.goemaere@gibbis.be

GIBBIS (www.gibbis.be) is de pluralistische werkgeverskoepel van de openbare en private social profit gezondheidsinstellingen van Brussel. Ze vertegenwoordigt 67 instellingen (voornamelijk ziekenhuizen, psychiatrische instellingen en rustoorden), verspreid over meer dan 79 sites gelegen in de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.